

Kiwa ISA Sport: 'Laat producenten meer haast maken met MKI-berekeningen'

De invoering van een duurzaamheidslabel voor producten op de sportproductenlijst betekent dat producenten haast moeten maken met het laten uitrekenen van de milieubelasting van hun producten. Bij Kiwa ISA Sport maakt men zich zorgen over de afwachtende houding van de producenten. Het bepalen van de milieu-impact van een product kan niet in een week en de deadline nadert.

Auteur: Wijnand Meijboom

'Gemiddeld duren zo'n berekening en verificatie wel een half jaar', weet Gert-Jan Kieft, duurzaamheidsexpert, manager lab en businessdeveloper bij Kiwa ISA Sport. Kunstgras is in Nederland als eerste aan de beurt met een verplicht duurzaamheidslabel. Begin dit jaar was de officiële presentatie. NOC*NSF, beheerder van het Kwaliteitszorgsysteem, waaronder ook de sportproductenlijst valt, heeft de deadline voor het kunstgrasduurzaamheidslabel voor

nieuwe producten op 1 januari 2026 gesteld en voor bestaande producten op 1 januari 2027. Kieft constateert dat de markt nog 'afwachtend' en 'gelaten' is. 'Er wordt weliswaar veel voorlichting gegeven, maar de materie is best lastig en verwarrend. We zitten in een leerproces, maar het is wel zaak nu te handelen en de milieubelasting van producten op tijd te laten vaststellen. Anders sta je direct met 1-0 achter bij aanbestedingen.'

Wie van zijn kunstgras – en later ook andere sportproducten – de milieu-impact niet laat doorrekenen (de milieukostenindicator of MKI-waarde), maakt automatisch gebruik van data uit categorie 3 in de nationale milieudatabase en niet uit categorie 1. Kieft: 'Bij de MKI-berekening wordt 30 procent extra milieubelasting meegerekend voor categorie 3-data, omdat er bij die producten te veel onduidelijkheid is over de milieubelasting. Met categorie

1-producten heb je dan ook meer voordelen bij een aanbesteding.'

17 categorie 1-producten

Categorie 1 data worden gezien als de meest betrouwbare vorm van data. Deze gegevens zijn afkomstig van concrete metingen aan het daadwerkelijke product of uit de productieprocessen van het specifieke bedrijf. Categorie 3 data daarentegen zijn gebaseerd op algemene databases of literatuur. Het betreft hier een benadering van de milieubelasting op basis van bijvoorbeeld de gemiddelde waarden uit sectorstudies.

Nu staan er nog maar 17 categorie 1-producten op de lijst. De bedoeling van de invoering van het duurzaamheidslabel is dat dit aantal toeneemt en dat de lijst met categorie 3-data

werk op Kiwa ISA Sport zal afkomen, omdat uiteindelijk elk product van de sportproductenlijst een duurzaamheidslabel krijgt. Er is voldoende capaciteit in huis. Collega's van het Duitse Kiwa-Ecobility Experts, Kiwa Nibe en het Belgische Kiwa Vinçotte zijn gespecialiseerd in LCA's en dataverificatie en staan klaar om te helpen. Kieft: 'Zo'n MKI-berekening is vooral een papieren exercitie. Het vinden van de juiste informatie is nog het meeste werk en soms ook ingewikkeld. Je moet bijvoorbeeld uitzoeken waaruit het product bestaat en hoe het geproduceerd wordt. Dan heb je ook te maken met toeleveranciers van producenten. Met name het in kaart brengen van het energieverbruik is arbeidsintensief, terwijl de CO₂-footprint wel superbelangrijk is. Bij verificatie ter plekke kun je natuurlijk achterhalen of de gebruikte energie schoon is of niet.' De binnen Kiwa ISA Sport

len van het duurzaamheidslabel. 'Er komen natuurlijk ook kosten bij kijken; die kunnen oplopen tot duizenden euro's per product voor een LCA-berekening en bijbehorende verificatie. Iedereen is nog bezig met het komende seizoen, maar aannemers moeten nu al bij producenten aankloppen met de vraag of zij informatie hebben over de duurzaamheid van hun producten. Die hebben ze immers nodig om volgend jaar bij aanbestedingen goed voor de dag te komen.'

Kieft hoopt dat iedereen op tijd wakker wordt en dat niet alle producenten komend najaar pas bij Kiwa ISA Sport aan de bel trekken. Ook is hij benieuwd of de eerdergenoemde deadlines van NOC*NSF haalbaar zijn. 'Wat gebeurt er als straks één aannemer alles voor elkaar heeft en de rest nog niet?', vraagt hij zich af. Er moeten volgens hem nog veel afspraken gemaakt worden om het proces succesvol te kunnen invoeren en afronden. Te denken valt aan afspraken over het verplichte gebruik van gerecycled materiaal en over de herkomst van het basismateriaal van producten. 'Als een producent een toeleverancier eerst in Dubai bestelt en later in China, wat betekent dit dan voor de MKI-berekening en het label? Wat gebeurt er als een aannemer ongunstig scoort in een aanbesteding en de discussie aangaat?' Er zijn veel vragen die nog beantwoord moeten worden.

'De discussie ging jarenlang alle kanten op'

niet meer wordt toegepast, zodat uiteindelijk duurzaamheid terrein wint.

Het thema duurzaamheid speelde vijftien jaar geleden al bij ISA Sport, toen het bedrijf deels onderdeel was van TNO. 'Destijds hebben wij een levenscyclusanalyse gemaakt voor kunstgras en natuurgras. Eigenlijk zijn die twee slecht met elkaar te vergelijken, omdat kunstgras een duidelijk levenscycluseinde heeft en natuurgras niet. We hebben toen wel aan de markt laten zien dat duurzaamheid meetbaar gemaakt kan worden en dat de milieu-impact een onderdeel van een aanbesteding kan worden. Het kwam echter moeizaam van de grond. Samen met de Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek (BSNC) en SGS Intron hebben wij vervolgens geprobeerd een duurzaamheidslabel op te zetten, maar de discussie ging jarenlang alle kanten op. Uiteindelijk is in 2018 een Excel-duurzaamheidstool voor kunstgras ontwikkeld. Ook deze tool bleef min of meer op de plank liggen, maar hij vormt wel de basis voor het huidige label in het nieuwe Kwaliteitszorgsysteem', zo blikt Kieft terug.

aanwezige kennis en ervaring en de geldende NEN-normen zijn hulpmiddelen om tot zuivere berekeningen te komen. De verplichte verificatie door een derde partij is een waarborg voor betrouwbare cijfers.

Naast het verplichte duurzaamheidslabel van de sportproductenlijst wordt het hele milieu-impactverhaal nog wat ingewikkelder gemaakt door de milieueffectberekening van hele projecten met DuboCalc en door internationale spelregels, vertelt Kieft. 'De Europese rekenmethode Product Environmental Footprint (PEF) en de daarmee samenhangende *category rules* spelen ook nog op de achtergrond. Dit is nog geen wettelijke verplichting, maar onze MKI is wel bij wet geregeld in het Bouwbesluit. Deze methoden sluiten weliswaar op elkaar aan, maar het zijn toch twee gescheiden wegen die nog moeten samenvloeien. Het is nu niet handig en het betekent voor producenten dat ze dingen dubbel moeten doen. We zitten in een soort tussenfase. Er zijn duidelijke verschillen tussen de rekenmethoden van MKI en PEF; je kunt de resultaten niet zomaar uitwisselen.'

'We zitten in een tussenfase. Je kunt de resultaten van de MKI- en PEF-rekenmethode niet zomaar uitwisselen'

Voldoende capaciteit

De duurzaamheidsexpert verwacht dat er veel

Volgens Kieft realiseren veel producenten zich nog niet wat de effecten zijn van het bepa-

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!